МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ № 1

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДКА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 «Право»
Освітній рівень третій (освітньо- науковий) рівень
Освітньо-наукова програма підготовки вищої освіти
Ступінь вищої освіти: доктор філософії
Шифр за ОПП: ОК 4

Мова навчання: українська

м. Кропивницький 2022

Розробник:

Галина МУХІНА доцент кафедри

соціально-гуманітарних дисциплін факультету №1,

канд. пед. наук, доцентка;

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету №1

Протокол № 5 від 23.06.2022 р.

Завідувач кафедри _____ В'ячеслав СУСЛИКОВ

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні Вченої ради факультету № 1

Протокол № 11 від 20.07.2022 р.

Декан факультету №1 _____ Олена ВОЛОБУЄВА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Право»

«20» 07 2022 р.

Гарант ОНП _____ Андрій ЗАХАРЧЕНКО

Лист оновлення та перезатвердження

робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	1-й	1-й
Семестр:	2- й	2-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3 / 90	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Лекції:	12 годин	4 години
Семінарські:	18 годин	6 годин
Практичні:	-	-
Самостійна робота:	60 годин	80 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи	1:2	1:8

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованого конкурентоспроможного фахівця/фахівчині, здатного/ої продукувати нові ідеї та використовувати методологію педагогічної діяльності.

Завдання: формування здатності продукувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати та відстоювати їх; формування здатності до пошуку, систематизації,критичного аналізу, оцінки тасинтезу інформації з різних джерел, зокрема, з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; формування здатності організовувати та проводити навчальні заняття у закладі вищої освіти з використанням новітніх педагогічних методів та прийомів; формування здатності до саморозвитку та самовдосконалення.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Вивченню навчальної дисципліни передує опанування навчальних дисциплін «Філософія науки», «Академічне мовлення та академічна доброчесність».

На вивченні навчальної дисципліни «Методика викладання навчальних дисциплін» базується подальше проходження здобувачами педагогічної практики.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Результати навчання дисципліни	ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (ОПН)		
	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 10
Демонструвати навички здійснювати пошук та опрацювання інформації з різних джерел при здійсненні науково-	+		

педагогічної діяльності			
Вміти організовувати та проводити навчальні заняття у закладі вищої освіти		+	
Демонструвати навички застосування методики викладання навчальних дисциплін та новітніх педагогічних технологій		+	
Вміти саморозвиватися та самовдосконалюватися			+

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	ср		л	п/с	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1 Предмет, завдання і основні поняття та проблеми методики викладання	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 2 Удосконалення змісту навчальних дисциплін в контексті методики їх викладання	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 3 Методика підготовки та проведення лекційних занять	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 4 Методика підготовки та проведення семінарських та практичних занять	12	-	2	-	-	10	12	-	2	-	-	10
Тема 5. Психологічна характеристика особистості юнацького віку	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10

Тема 6. Методика розв'язання педагогічних ситуацій на навчальних заняттях	12	-	2	-	-	10	12	-	2	-	-	10
Тема 7. Комунікативне забезпечення навчально-виховного процесу у вищій школі	12	2	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12
Тема 8. Професійна майстерність викладача закладу вищої освіти	12	2	4	-	-	6	12	-	2	-	-	10
Усього	**90**	**12**	**18**	-	-	**60**	**90**	**4**	**6**	-	-	**80**

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1 Предмет, завдання і основні поняття та проблеми методики викладання. Предмет навчальної дисципліни «Методика викладання навчальних дисциплін». Завдання методики викладання у вищій школі. Джерела методики викладання навчальних дисциплін. Основні завдання та функції та основні категорії методики викладання у вищій школі.

Тема 2 Удосконалення змісту навчальних дисциплін в контексті методики їх викладання. Компоненти змісту освіти в контексті методики їх викладання. Дидактичні вимоги до формування змісту навчальних дисциплін. Критерії відбору змісту навчальних занять. Шляхи удосконалення змісту освіти.

Тема 3 Методика підготовки та проведення лекційних занять. Лекція як організаційна форма навчання у закладів вищої освіти, її види та функції. Дидактичні цілі та функції лекційних занять. Підготовка викладача до лекції. Активізація уваги студентів на лекції. Ораторські вміння, що допомагають викладачу забезпечити ефективність лекції.

Тема 4 Методика підготовки та проведення семінарських та практичних занять.Дидактичні цілі та функції семінарських та практичних занять. Проблемні запитання як спосіб активізації пізнавальної активності студентів на семінарському та практичному занятті. Організація та методика проведення семінарських та практичних занять зі студентами. Форми та

методи організації самостійної роботи студентів.

Тема 5. Психологічна характеристика особистості юнацького віку. Вікові особливості студентської молоді. Характеристика розвитку психічних функцій у студентському віці. Механізми соціалізації особистості в період навчання у закладах вищої освіти. Особливості адаптації молоді у закладі вищої освіти. Форми соціально-педагогічної адаптації студентів: формальна, соціальна, дидактична. Труднощі адаптації першокурсників. Типологія сучасного студентства в психолого-педагогічній літературі.

Тема 6. Методика розв'язання педагогічних ситуацій на навчальних заняттях.

Педагогічна дія, педагогічна ситуація та педагогічна задача. Класифікація педагогічних задач. Структура розв'язання педагогічних задач. Педагогічне мислення як інструмент творчого розв'язання педагогічних задач. Педагогічні уміння викладача як основа технології розв'язання педагогічних задач.

Тема 7. Комунікативне забезпечення навчально-виховного процесу у вищій школі.

Система комунікативних умінь викладача закладі вищої освіти. Різновиди взаємного контакту. Забезпечення взаємного контакту в ситуаціях першого знайомства. Причини виникнення конфліктних ситуацій у педагогічному процесі та шляхи їх розв'язання. Особливості комунікативної поведінки в процесі спілкування.

Тема 8. Професійна майстерність викладача закладу вищої освіти.

Складові авторитету викладача закладу вищої освіти. Педагогічні здібності та їх роль у забезпеченні успішності навчально-виховної діяльності викладача закладу вищої освіти. Інші важливі складові педагогічної майстерності викладача. Конкурс педагогічної майстерності як засіб професійного становлення педагога.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система оцінювання передбачає:

Форма навчання	Робота на семінарських заняттях	Самостійна робота	Модульний контроль	Залік	Разом
денна форма навчання	30	30	40		100
заочна форма навчання	20	20	-	60	100

для денної форми навчання

Для переводу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$К = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{округлити (0,6 * кількість групових занять) * 5}} * 30 =$$

Модульний контроль

37-40 балів – «5» відмінно;

30-36 балів – «4» добре;

20-29 балів – «3» задовільно;

0-19 балів – «0» незадовільно

для заочної форми навчання

$$К = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{округлити (0,6 * кількість групових занять) * 5}} * 20 =$$

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. **Теоретична відповідь**

- оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

- оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

- оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

- оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

Самостійна робота

Самостійна робота здобувача/здобувачки вищої освіти є важливим засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять і в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Завдання для самостійної роботи виконуються у позааудиторний час, без безпосередньої участі викладача.

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Методика викладання навчальних дисциплін» охоплює всі теми курсу і складається з:

для денної форми навчання:

- відповідей на теоретичні запитання – 10;

- виконання самостійних практичних завдань – 10;
- підготовка презентацій та фрагментів методичних матеріалів – 10 балів.

для заочної форми навчання:

- виконання самостійних практичних завдань – 20.

Завдання, що рекомендовані для самостійної роботи повинні бути виконані в окремому зошиті чи на окремих аркушах (крім презентацій), які зібрані в папку для виконання самостійної роботи, і надані для перевірки на кафедру до проведення модульного контролю (підсумкового контролю), або виконані на сайті дистанційного навчання до проведення модульного контролю (за наявності розробленого дистанційного курсу).

Критерії оцінювання заліку на заочній формі навчання

Структура завдання: білети (25 шт.), в кожному – два теоретичні питання і одне практичне завдання (час виконання – 40 хв.) або тестові завдання в системі MOODLE (60 тестів, час виконання 1 година).

50-60 балів – «відмінно» – здобувач вищої освіти повністю виконав завдання та надав вірне розкриття питань.

40-49 балів – «добре» – здобувач вищої освіти виконав завдання та допустив незначні помилки, при розкритті питань, що суттєво не впливають на загальний висновок;

30-39 балів – «задовільно» – здобувач вищої освіти надав ідею розв'язання завдання, але у розрахунках або в висновках існують значні помилки, при розкритті питань, які приводять до викривлення рішення;

0-29 балів – «незадовільно» – здобувач вищої освіти не може виконати завдання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення щодо розкриття питань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	**Зараховано**	**A**	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82–89	**Зараховано**	**B**	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
75–81		**C**	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67–74	**Зараховано**	**D**	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60–66		**E**	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35–59	**Не зараховано**	**FX**	Кредит не зараховано. ЗВО надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової

			оцінки
1–34		**F**	Кредит не зараховано. ЗВО повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Каплінський В.В. Методика викладання у вищійшколі: навчальнийпосібник. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
2. Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Одеса : ОНЕУ. Ротапринт, 2014. 200 с.
3. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ : Каравела, 2012. 264 с.
4. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологіявищоїшколи : навчально-методичнийпосіб. Київ : ВД «Дакор», 2020. 192 с.
5. Нагаєв, В. М. Методика викладання у вищій школі. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 232 с.
6. Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
7. Степанов О.М. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2011. 416 с.
8. Педагогічна майстерність: навчальний посібник за ред. І.А. Зязюна. Київ : «Вища школа», 2014.

Допоміжні

1. Городиська В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2014. 307 с.

2. Диференційна психологія : підручник / за заг. ред. С. Д. Максименка. Київ : ВД «Слово», 2013. 600 с.
3. Інноваційні педагогічні технології у системі неперервної освіти : монографія / за ред. С. С. Вітвицької. Житомир : «Полісся», 2015. 368 с.
4. Кайдалова Л.Г. Лекція : класифікація та структура : метод. рек. для викладачів, студентів, магістрантів та аспірантів. Харків : НФаУ, 2014. 40 с.
5. Кайдалова Л. Г. Сучасні педагогічні технології : навч.-метод. посіб. Харків : НФаУ, 2014. 84 с.
6. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Знання, 2015. 486 с.
7. Лутаєва Т. В. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : метод. рек. Харків : НФаУ, 2014. 68 с.
8. Лутаєва Т. В. Педагогічна культура : навч. посіб. Харків : НФаУ, 2013. 156 с.
9. Мачинська Н. І. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі : навч.-метод. посіб. Львів : ЛДУВС, 2012. 180 с.
10. Мащенко Н. І. Основи педагогіки і психології вищої школи : курс лекцій. 2-е вид., доп. і перероб. Кременчук, 2016. 272 с.